

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2023. szeptember 14.*

„Előzetes döntéshozatal – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikke – *A ne bis in idem* elve – A szerencsejátékokra vonatkozó nemzeti jogszabály valamely rendelkezésének megsértése miatt indított első eljárás jogerős megszüntetése – Ugyanazon tényállás miatt e jogszabály valamely másik rendelkezésének megsértése miatt kiszabott büntető jellegű közigazgatási szankció – Az elkövetett jogsértés téves jogi minősítése miatt megszüntetett első eljárás”

A C-55/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (vorarlbergi regionális közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2022. január 28-án érkezett 2022. január 18-i határozatával terjesztett elő az

NK

és

a **Bezirkshauptmannschaft Feldkirch**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: P. G. Xuereb tanácselnök (előadó), A. Kumin és I. Ziemele bírák,

főtanácsnok: A. M. Collins,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az osztrák kormány képviseletében J. Schmoll és C. Leeb, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében S. Grünheid és M. Wasmeier, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 50. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet NK és a Bezirkshauptmannschaft Feldkirch (feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság, Ausztria) között az utóbbi által NK-val szemben az osztrák szerencsejátékokra vonatkozó jogszabályok megsértése miatt kiszabott közigazgatási szankciók tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A szerencsejátékról szóló 1989. december 21-i szövetségi törvény (Glücksspielgesetz, BGBl. 620/1989) alapügy tényállására alkalmazandó változatának (a továbbiakban: GSpG) „Sorsjáték” címet viselő 2. §-a ekként rendelkezik:

„(1) A sorsjáték olyan szerencsejáték

1. amelyet szerencsejáték-szervező bonyolít le, szervez, kínál vagy bocsát a nyilvánosság rendelkezésére;
2. amelyben játékosok vagy más személyek vagyoni értéket (tétet) szolgáltatnak a játékban való részvétel keretében, és
3. amelyből a szerencsejáték-szervező, a játékosok vagy más személyek vagyoni értékre (nyeremény) tesznek szert.

(2) Szerencsejáték-szervező az a személy, aki a szerencsejáték-szervezésből történő bevételszerzés érdekében önállóan és tartósan folytat tevékenységet, még akkor is, ha ez a tevékenység nem irányul nyereségszerzésre.

Ha több személy a köztük fennálló megállapodás értelmében egy adott helyen a szerencsejáték szervezése céljából a fenti (1) bekezdés 2. és 3. pontja szerinti vagyoni értékekkel részszolgáltatásokat nyújt, a szerencsejáték szervezésében közvetlenül részt vevő minden személyt szerencsejáték-szervezőnek kell tekinteni, még akkor is, ha nem áll szándékukban a bevételszerzés, vagy csak részt vesznek a szerencsejáték lebonyolításában, szervezésében vagy felkínálásában.

[...]

(4) Tiltott az olyan sorsjáték, amely tekintetében nem adtak koncessziót vagy engedélyt a jelen szövetségi törvény alapján, és amely nincs kizárva a szövetségi államot a 4. § értelmében megillető szerencsejáték-monopólium alól.”

4 A GSpG „Szabálysértési rendelkezések” című 52. §-a előírja:

„(1) Szabálysértést követ el, és a szabálysértési hatóság által kiszabott legfeljebb 60 000 euró összegű pénzbírsággal büntetendő:

1. aki az ország területéről való részvétel céljából a 2. § (4) bekezdése értelmében tiltott sorsjátékot bonyolít le, szervez vagy vállalkozási tevékenység keretében rendelkezésre bocsát, vagy e cselekményben a 2. § (2) bekezdése értelmében vett szerencsejáték-szervezőként részt vesz.

[...]

(2) Az (1) bekezdés 1. pontjának legfeljebb három játékautomatával vagy egyéb tiltott tárggyal megvalósított megsértése esetén játékautomatánként, illetve egyéb tiltott tárgyanként 1000 eurótól 10 000 euróig terjedő pénzbírság, ismételt elkövetés esetén pedig 3000 eurótól 30 000 euróig terjedő pénzbírság szabható ki. Háromnál több játékautomatával vagy egyéb tiltott tárggyal megvalósított szabálysértés esetén játékautomatánként, illetve egyéb tiltott tárgyanként 3000 eurótól 30 000 euróig terjedő pénzbírság, ismételt elkövetés esetén pedig 6000 eurótól 60 000 euróig terjedő pénzbírság szabható ki.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 5 NK az „I” nevű létesítmény üzemeltetője.
- 6 2017. december 29-én ellenőrzést folytattak le ebben a létesítményben, amelynek során megállapították, hogy ott négy működőképes szerencsejáték-automata volt elhelyezve, annak ellenére, hogy semmilyen engedélyt nem adtak az üzemeltetésükre.
- 7 2018. február 19-i határozatával a feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság négy rendbeli pénzbírságot, valamint a pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárást szabott ki NK-val szemben a GSpG 2. §-ának (2) és (4) bekezdésével, valamint ugyanezen törvény 4. §-ával összefüggésben értelmezett 52. §-a (1) bekezdése 1. pontjának harmadik fordulata szerinti szabálysértés elkövetése miatt, mivel az „I” létesítmény üzemeltetőjeként tiltott sorsjáték formájában szerencsejáték-szervezőként szerencsejátékot bocsátott rendelkezésre.
- 8 2018. augusztus 13-i határozatával a Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (vorarlbergi regionális közigazgatási bíróság, Ausztria), amely a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság, megsemmisítette a 2018. február 19-i határozatot, és az eljárást megszüntette arra tekintettel, hogy a megállapított tényállás alapján NK a GSpG 52. §-a (1) bekezdése 1. pontjának harmadik fordulata értelmében szerencsejátékot nem rendelkezésre bocsátott, hanem ilyen játékot lebonyolított ezen 52. § (1) bekezdés 1. pontjának első fordulata alapján. E bíróság szerint a feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság határozatának oly módon történő megváltoztatása, hogy NK-t az „I” létesítmény üzemeltetőjeként tiltott szerencsejáték lebonyolításáért kell felelősségre vonni, „a cselekmény tiltott kicserélését jelentette volna”.
- 9 Sem a feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság, sem a Bundesminister für Finanzen (szövetségi pénzügyminiszter, Ausztria) nem nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a 2018. augusztus 13-i határozattal szemben, noha erre jogilag lehetőségük lett volna.

- 10 2018. november 30-i határozatával a feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság négy rendbeli pénzbírságot, valamint a pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárást szabott ki NK-val szemben a GSpG 2. §-ának (2) és (4) bekezdésével, valamint ugyanezen törvény 4. §-ával összefüggésben értelmezett 52. §-a (1) bekezdése 1. pontjának első fordulója szerinti szabálysértés elkövetése miatt, mert NK szerencsejáték-automaták tulajdonosaként és az „I” létesítmény üzemeltetőjeként 2017. december 29-én szerencsejátékot bonyolított le ebben a létesítményben tiltott sorsjáték formájában.
- 11 2019. július 4-i határozatával a kérdést előterjesztő bíróság megsemmisítette a 2018. november 30-i határozatot. Megállapította, hogy a feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság ismételt szankciót szabott ki NK-val szemben ugyanazon a helyen és ugyanabban az időszakban elkövetett ugyanazon tényállás alapján, egyszerűen más jogi minősítést megállapítva a vonatkozásában. E bíróság szerint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt európai egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyve 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kétszeres vagy többszörös büntetés valósult meg. Következésképpen megállapította, hogy ez utóbbi határozatot meg kell semmisíteni, és a szabálysértési eljárást meg kell szüntetni.
- 12 A feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) elé a 2019. július 4-i határozattal szemben.
- 13 2021. június 14-i határozatával a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) megsemmisítette a 2019. július 4-i határozatot azzal az indokkal, hogy a szabálysértési eljárásnak a 2018. augusztus 13-i határozattal történő jogerős megszüntetése nem akadályozta meg a GSpG 52. §-a (1) bekezdése 1. pontjának első fordulója megállapítása iránt indított szabálysértési eljárás folytatását, és így NK elítélését az utóbbi jogsértés alapján.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság, amelynek a 2021. június 14-i határozatot követően ismét határozatot kell hoznia, pontosítja, hogy a Verwaltungsgerichtshofgesetz (a legfelsőbb közigazgatási bíróságról szóló törvény) 63. §-ának (1) bekezdése értelmében főszabály szerint kötve van a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) jogi álláspontjához, de ez utóbbi ítélkezési gyakorlata szerint e kötelezettség nem alkalmazandó, ha a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) határozatát követően a Bíróság eltérő határozatot hoz.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy ellentétes-e a Charta 50. cikkével az újbóli eljárás alá vonás, ha a GSpG alapján ezen újbóli eljárás alá vonás tárgyát képező ugyanazon történeti tényállás miatt, de az említett törvény másik rendelkezése alapján folytatott szabálysértési eljárást a tényállás kivizsgálását magában foglaló tárgyalás tartását követően megszüntették.
- 16 Az Charta alkalmazhatóságával kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy ha valamely tagállam nyomós közérdeken alapuló kényszerítő okokra hivatkozik az olyan szabályozás igazolása érdekében, amely akadályozhatja a szolgáltatásnyújtás szabadságának gyakorlását, az ilyen igazolást az általános uniós jogelvek és különösen a Charta által biztosított alapvető jogok fényében kell értelmezni.

- 17 Ezt követően a bíróság rámutat a 2014. április 30-i Pflieger és társai ítéletre hivatkozva (C 390/12, EU:C:2014:281, 35. és 36. pont), amelyet szintén egy osztrák bíróságnak a szerencsejátékról szóló törvény alkalmazásával kapcsolatos előzetes döntéshozatal iránti kérelme nyomán hoztak meg, hogy ha valamely tagállam az uniós jog szerinti kivételeket vezet be a EUM-Szerződés által biztosított valamely alapvető szabadság korlátozásának igazolása érdekében, azt úgy kell tekinteni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében „végrehajtja az uniós jogot”.
- 18 Végül utal arra, hogy az NK által üzemeltetett létesítmény ügyfelei az Európai Unió polgárai, és hogy e létesítmény egyik alkalmazottja a Bolgár Köztársaság, tehát egy másik tagállam állampolgára.
- 19 *A ne bis in idem* elvét illetően a kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy ezt az elvet nemcsak a Charta 50. cikke tartalmazza, hanem különösen a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én Schengenen aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.; a továbbiakban: SMVE) 54. cikke is.
- 20 Ezt követően rámutat, hogy a 2006. március 9-i Van Esbroeck ítéletben (C-436/04, EU:C:2006:165, 27. és azt követő pontok) a Bíróság megállapította, hogy az „ugyanazon cselekmény” kifejezést használó SMVE 54. cikke magára a kérdéses történeti tényállásra vonatkozik és nem a jogi minősítésére.
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság arra is rámutat, hogy a 2018. március 20-i Garlsson Real Estate és társai ítéletében (C-537/16, EU:C:2018:193, 37. és 38. pont) a Bíróság pontosította, hogy az ugyanazon jogsértés fennállásának megítéléséhez a terhelt jogerős felmentését vagy elítélését megalapozó történeti tényállás, azaz az egymáshoz elválaszthatatlanul kötődő konkrét körülmények vagy magatartások együttesének azonossága minősül releváns szempontnak, valamint hogy az ugyanazon jogsértés fennállásának megállapítása szempontjából a tényállás nemzeti jog szerinti jogi minősítése vagy a védett jogi tárgy nem releváns, mivel a Charta 50. cikke által nyújtott védelem terjedelme nem változhat tagállamról tagállamra.
- 22 Végül a bíróság rámutat, hogy a 2016. június 29-i Piotr Kossowski ítéletben (C-486/14, EU:C:2016:483) a Bíróság utalt arra, hogy annak meghatározása céljából, hogy az elé terjesztetthez hasonló határozat valamely személy ügyét jogerősen megszüntető határozatnak minősül-e az SMVE 54. cikke értelmében véve, meg kell bizonyosodni arról, hogy e határozatot az ügy érdemére vonatkozó értékelést követően hozták-e.
- 23 Ami az előtte folyamatban lévő ügyet illeti, a kérdést előterjesztő bíróság előjáróban megjegyzi, hogy nem szükséges megvizsgálni, hogy jogos indokkal szüntette-e meg az első eljárást, mivel ezen eljárás jogerősen lezárult.
- 24 Ezt követően pontosítja, hogy főszabály szerint az első szabálysértési eljárásban, amelynek során a tényállást kivizsgálták, az alapeljárás felperesét felmentették, és a második szabálysértési eljárás ugyanazon tényállásra vonatkozott. Márpedig úgy véli, hogy a kétszeres eljárás alá vonás tilalma e tényállás jogi minősítésétől függetlenül érvényesül, és következésképpen a Charta 50. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes NK ismételt elítélése, jöllehet az első felmentő határozat

kimondta, hogy a szóban forgó játékok tiltott szerencsejátékok. Mindazonáltal, figyelembe véve ez utóbbi körülményt, ez az értelmezés számára nem tűnik olyan nyilvánvalónak, amely minden kétséget kizárna.

- 25 E körülmények között a Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (vorarlbergi regionális közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a Charta 50. cikke szerinti *[ne] bis in idem* elvét, hogy a tagállam illetékes szabálysértési hatósága nem szabhat ki pénzbírságot valamely személlyel szemben a szerencsejátékokra vonatkozó jogszabályok valamely rendelkezésének megsértése miatt, ha korábban – bizonyításfelvételt is magában foglaló tárgyalás tartását követően – jogerősen megszüntettek egy ugyanezen személy ellen a szerencsejátékokra vonatkozó jogszabályok valamely másik rendelkezésének (vagy általánosabban: ugyanazon jogterület valamely másik rendelkezésének) megsértése miatt azonos tényállás alapján folytatott szabálysértési eljárást?”

A Bíróság hatásköréről

- 26 Mind az osztrák kormány, mind a Bizottság a Bíróság hatáskörének hiányára hivatkozik, azon az alapon, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem jelölte meg kellően konkrétan, hogy a szóban forgó elfogadott nemzeti jogi rendelkezések mennyiben hajtják végre az uniós jogot, sem pedig azt, hogy kizárólagosan belső jellege ellenére az előtte folyamatban lévő jogvita mennyiben mutat kapcsolatot az uniós jog alapvető szabadságokra vonatkozó rendelkezéseivel, amely kapcsolat e jogvita elbírálásához szükségessé teszi az előzetes döntéshozatal keretében kért értelmezést.
- 27 A Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a rendelkezéseinek a tagállamok annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.
- 28 E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell, az ilyen tényállásokon kívül azonban nem. A Bíróság ennyiben emlékeztetett már arra, hogy a Chartára tekintettel nem mérlegelheti az olyan nemzeti szabályozást, amely nem tartozik az uniós jog keretei közé. Ezzel szemben, amint az ilyen szabályozás az uniós jog alkalmazási körébe kerül, az előzetes döntéshozatal keretében eljáró Bíróságnak meg kell adnia minden ahhoz szükséges értelmezési szempontot, hogy a nemzeti bíróság mérlegelhesse e szabályozás azon alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségét, amelyeknek a tiszteletben tartását biztosítja (2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 19. pont; 2022. május 5-i BPC Lux 2 és társai ítélet, C-83/20, EU:C:2022:346, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 A Bíróság azt is megállapította, hogy amennyiben egy adott nemzeti szabályozásról bebizonyosodik, hogy akadályozhatja a Szerződés által biztosított egy vagy több alapvető szabadság gyakorlását, e szabályozást csak akkor lehet a szolgáltatásnyújtás szabadsága alóli kivételnek tekinteni ezen akadályozás igazolása érdekében, ha összhangban van a Bíróság által védelemben részesített alapvető jogokkal. Ezen, az alapvető jogokkal való összhangra vonatkozó kötelezettség nyilvánvalóan az uniós jog és ezzel a Charta alkalmazási körébe tartozik. Tehát ha valamely tagállam az uniós jog szerinti kivételeket vezet be a Szerződés által biztosított valamely

alapvető szabadság akadályozásának igazolása céljából, azt úgy kell tekinteni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében „végrehajtja az uniós jogot”. (2014. április 30-i Pflieger és társai ítélet, C-390/12, EU:C:2014:281, 36. pont).

- 30 Ezenkívül a Bíróság már kimondta, hogy az olyan szolgáltatások, amelyeket valamely tagállamban letelepedett szolgáltató e tagállam elhagyása nélkül nyújt valamelyik másik tagállamban letelepedett címzett számára, az EUMSZ 56. cikk értelmében vett határon átnyúló szolgáltatásnyújtást képeznek (2015. június 11-i Berlington Hungary és társai ítélet, C-98/14, EU:C:2015:386, 26. pont; 2020. december 3-i BONVER WIN ítélet, C-311/19, EU:C:2020:981, 19. pont).
- 31 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a Charta 50. cikke alkalmazandó, mivel a 2014. április 30-i Pflieger és társai ítélet (C-390/12, EU:C:2014:281, 35. és 36. pont) értelmében, amelyet egy osztrák bíróságnak szintén a szerencsejátékokra vonatkozó osztrák jogszabály alkalmazásával kapcsolatos előzetes döntéshozatal iránti kérelme nyomán hoztak, e jogszabály akadályozhatja az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságának gyakorlását. A kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül előadta, hogy a Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (vorarlbergi regionális közigazgatási bíróság) illetékességi területén, NK Németországgal közös határtól csupán 40 km-re, Ausztriában található létesítményének ügyfelei uniós polgárok, vagyis az Osztrák Köztársaságon kívüli más tagállamok állampolgárai.
- 32 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálására.

Az elfogadhatóságról

- 33 Az osztrák kormány úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet mint elfogadhatatlant el kell utasítani, mivel az nem teszi lehetővé azon nemzeti jogi rendelkezések meghatározását, amelyekre a kérdést előterjesztő bíróság konkrétan hivatkozik, sem pedig azt, hogy e bíróság e rendelkezésekre tekintettel mennyiben veti fel az uniós jog értelmezését. A Bizottság pedig úgy véli, hogy e kérelem elfogadhatatlan, mivel a jelen ügyben hiányoznak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés hasznos megválaszolásához szükséges, valamint a jogvita megoldásával kapcsolatban a kérdés relevanciáját alátámasztó ténybeli és jogi elemek.
- 34 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikkel létrehozott együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak az ítélete meghozatala tekintetében fennálló szükségességét, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, ha az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2022. május 5-i Universiteit Antwerpen és társai ítélet, C-265/20, EU:C:2022:361, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Ebből az következik, hogy a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helyállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. Ily módon a Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a

Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ tudjon adni (2022. május 5-i *Universiteit Antwerpen és társai* ítélet, C-265/20, EU:C:2022:361, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 36 Ezért – mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat a Bíróság előtti eljárás alapjául szolgál – elengedhetetlen, hogy a nemzeti bíróság e határozatban kifejtse az alapeljárás ténybeli és jogszabályi hátterét, továbbá minimális magyarázatot adjon az értelmezni kért uniós rendelkezések kiválasztásának okaira, valamint az e rendelkezések és az elé terjesztett ügyben alkalmazandó nemzeti szabályozás közötti kapcsolatra (2022. május 5-i *Universiteit Antwerpen és társai* ítélet, C-265/20, EU:C:2022:361, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 Ezek az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmára vonatkozó együttes követelmények kifejezetten szerepelnek a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikkében. Ebből a cikkből kitűnik – többek között –, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek tartalmaznia kell „azon okok ismertetés[ét], amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít”.
- 38 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság jelezte, hogy a GSpG 52. §-a (1) bekezdése 1. pontjának harmadik fordulatára, vagyis szerencsejátéknak tiltott sorsjáték formájában történő rendelkezésre bocsátására alapított első büntetőeljárás megszüntetését követően a GSpG 52. §-a (1) bekezdése 1. pontjának első fordulata szerinti, vagyis tiltott sorsjáték lebonyolítása miatt ugyanazon történeti tényállás alapján ugyanazon személlyel szemben hozott második szabálysértési határozat jogszerűségéről kell határoznia. Kifejtette, hogy következésképpen a Charta 50. cikkében rögzített *ne bis in idem* elvének értelmezését kéri, amelyet alkalmazandónak tart, mivel a 2014. április 30-i *Pfleger és társai* ítélet (C-390/12, EU:C:2014:281, 35. és 36. pont) értelmében az olyan szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, akadályozhatja az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságának gyakorlását. Ezen elv értelmezését illetően a kérdést előterjesztő bíróság többek között rámutatott, hogy ha alapvetően abból indul ki, hogy az első szabálysértési eljárásban, amelynek során a tényállást kivizsgálták, NK-t felmentették, és hogy a Charta 50. cikkében előírt kétszeres eljárás alá vonás tilalma – mivel az első határozat megállapította, hogy a szóban forgó játékok tiltott szerencsejátékok voltak – e tényállás jogi minősítésétől függetlenül érvényesül, a feltett kérdésre adandó válasz nem tűnik számára olyan nyilvánvalónak, hogy az minden kétséget kizárna.
- 39 Végezetül e bíróság kellőképpen ismertette azokat az okokat, amelyek miatt kérdés merült fel benne az uniós jog bizonyos rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jogszabály között felállít.
- 40 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 41 Egyetlen kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Charta 50. cikkében rögzített *ne bis in idem* elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely személlyel szemben büntető jellegű szankciót szabnak ki valamely nemzeti jogszabály olyan rendelkezésének megsértése miatt, amely akadályozhatja a szolgáltatásnyújtás

- EUMSZ 56. cikk értelmében vett szabadságának gyakorlását, amennyiben e személy ügyében ugyanazon történeti tényállás alapján, e jogszabály valamely másik rendelkezésének megsértése miatt, bizonyításfelvételt is magában foglaló tárgyalást követően e személy felmentését kimondó és már jogerőssé vált bírósági határozatot hoztak.
- 42 A Chartának „A kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma” című 50. cikke úgy rendelkezik, hogy „[s]enki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték”.
- 43 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a *ne bis in idem* elve tiltja az e cikk értelmében vett büntető jellegű eljárások és szankciók halmozását ugyanazon cselekmény miatt ugyanazon személlyel szemben (2022. március 22-i bpost ítélet, C-117/20, EU:C:2022:202, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 Ami az érintett eljárások és szankciók büntető jellegének értékelését illeti, az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy ezen értékelés keretében három kritérium releváns. Az első kritérium a jogsértés belső jog szerinti jogi minősítése, a második a jogsértés jellege, a harmadik pedig az érintett személlyel szemben kiszabható büntetés súlyossága (2023. május 4-i MV – 98 ítélet, C-97/21, EU:C:2023:371, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2023. szeptember 14-i Volkswagen Group Italia és Volkswagen Aktiengesellschaft ítélet, C-27/22, [...] 45. pont).
- 45 A kérdést előterjesztő bíróság feladata – e kritériumok tükrében – annak megítélése, hogy az alapügyben szóban forgó eljárások és szankciók a Charta 50. cikke értelmében vett büntető jellegű öltenek-e.
- 46 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 50. cikke nem csupán azon eljárásokra és szankciókra alkalmazandó, amelyeket a nemzeti jog „büntető” jellegűnek minősít, hanem – a belső jogi minősítéstől függetlenül – kiterjed mindazon eljárásokra és szankciókra, amelyeket a jelen ítélet 44. pontjában hivatkozott másik két kritérium alapján büntető jellegűnek kell tekinteni (2023. május 4-i MV – 98 ítélet, C-97/21, EU:C:2023:371, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2023. szeptember 14-i Volkswagen Group Italia és Volkswagen Aktiengesellschaft ítélet, C-27/22, [...] 48. pont).
- 47 Minthogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében megállapítja, hogy az alapügyben szóban forgó eljárások és szankciók a jelen ítélet 44. pontjában hivatkozott kritériumok alapján a Charta 50. cikke értelmében vett büntető jellegű öltenek, meg kell vizsgálni, hogy teljesülnek-e a *ne bis in idem* elve alkalmazásának feltételei.
- 48 Az ítélkezési gyakorlatból ugyanis kitűnik, hogy a *ne bis in idem* elvének alkalmazása két feltételtől függ, vagyis egyrészt attól, hogy legyen egy korábbi végleges határozat („*bis*” feltétel), másrészt pedig attól, hogy a korábbi határozat és a későbbi eljárások vagy határozatok ugyanarra a tényállásra vonatkozzanak („*idem*” feltétel) (2022. március 22-i bpost ítélet, C-117/20, EU:C:2022:202, 28. pont).

- 49 Ami a „bis” feltételt illeti, annak meghatározása céljából, hogy egy határozat valamely személy ügyét jogerősen elbíráló bírósági határozatnak minősül-e e cikk értelmében véve, többek között arról kell megbizonyosodni, hogy e határozatot az ügy érdemére vonatkozó értékelést követően hozták (2021. december 16-i AB és társai [Közkegyelem visszavonása] ítélet, C-203/20, EU:C:2021:1016, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Ezen értelmezést megerősíti egyrészt a Charta 50. cikkének szövege, mivel az „elítélés” és a „felmentés” e rendelkezésben hivatkozott fogalma szükségképpen magában foglalja, hogy az érintett személy büntetőjogi felelősségét megvizsgálták, és hogy e tekintetben határozatot hoztak (2021. december 16-i AB és társai [Közkegyelem visszavonása] ítélet, C-203/20, EU:C:2021:1016, 57. pont).
- 51 A *res iudicata* elvének folyamánként ezen elvnek az a célja, hogy garantálja a jogbiztonságot és a méltányosságot annak biztosításával, hogy az érintett személy a vele szemben folytatott eljárást és adott esetben az elmarasztalását követően biztos lehessen abban, hogy ugyanazon jogsértésért nem fogják még egyszer eljárás alá vonni (2022. március 22-i Nordzucker és társai ítélet, C-151/20, EU:C:2022:203, 62. pont).
- 52 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által tett megállapításokból először is kitűnik, hogy az NK-val szemben a szerencsejátékokra vonatkozó jogszabály megsértése miatt kiszabott első szankciót e bíróság a tényállás megvizsgálását és tárgyalást követően hozott, 2018. augusztus 13-i jogerőssé vált határozata megsemmisítette. Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság megállapította, hogy a bizonyításvétel eredményei lehetővé tették számára, hogy e határozatban megállapítsa, hogy NK szerencsejáték-szervezőként nem bocsátott rendelkezésre tiltott szerencsejátékot a GSpG 52. §-a (1) bekezdése 1. pontjának harmadik fordulata értelmében véve, és hogy az említett határozat a nemzeti jog szerint felmentő határozat hatályával rendelkezik. Végül e bíróság – e tekintetben azonban szankció kiszabása nélkül – megállapította, hogy NK az 52. § (1) bekezdése 1. pontjának első fordulata szerint ilyen játékot lebonyolított.
- 53 Az előző pontban említett körülményekből az következik, hogy az első eljárás keretében a kérdést előterjesztő bíróság az ügy érdemére vonatkozó értékelés tükrében hozta meg határozatát, és dönthetett az eljárás alá vont személy büntetőjogi felelősségéről, aminek vizsgálata azonban e bíróság feladata.
- 54 Az „idem” feltételt illetően magából a Charta 50. cikkének szövegéből következik, hogy az tiltja, hogy ugyanazon személyt ugyanazon bűncselekmény miatt többször eljárás alá vonják vagy szankcionálják (2022. március 22-i bpost ítélet, C-117/20, EU:C:2022:202, 31. pont).
- 55 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a szóban forgó két szabálysértési eljárás ugyanarra a személyre, nevezetesen NK-ra irányul.
- 56 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az ugyanazon jogsértés fennállásának megítéléséhez a terhelt jogerős felmentését vagy elítélését megalapozó történeti tényállás azonossága, azaz az egymáshoz elválaszthatatlanul kötődő konkrét körülmények vagy magatartások együttesének azonossága minősül releváns szempontnak. A Charta 50. cikke tehát tiltja, hogy ugyanazon tényállás alapján különböző eljárásokban több büntető jellegű szankciót szabjanak ki (2018. március 20-i Garlsson Real Estate és társai ítélet, C-537/16, EU:C:2018:193, 37. pont; 2021. szeptember 2-i LG és MH [Saját jövedelem tisztára mosása] ítélet, C-790/19, EU:C:2021:661, 78. pont).

- 57 Annak meghatározásához, hogy fennáll-e a körülményeknek ilyen együttese, a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak meg kell határozniuk, hogy a két eljárás tényállása egymáshoz időben, térben és tárgyuk szerint elválaszthatatlanul kötődő cselekmények együttesének minősül-e (2021. szeptember 2-i LG és MH [Saját jövedelem tisztára mosása] ítélet, C-790/19, EU:C:2021:661, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Ráadásul a jelen ítélet 56. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel az „*idem*” feltétel megköveteli, hogy a történeti tényállás azonos legyen. Ugyanakkor a *ne bis in idem* elve nem alkalmazandó, ha a szóban forgó tényállások nem azonosak, hanem csak hasonlóak (2022. március 22-i bpost ítélet, C-117/20, EU:C:2022:202, 36. pont).
- 59 A Bíróság ezenkívül megállapította, hogy az ugyanazon jogsértés fennállásának megállapítása szempontjából a tényállás nemzeti jog szerinti jogi minősítése vagy a védett jogi tárgy nem releváns, mivel a Charta 50. cikke által nyújtott védelem terjedelme nem változhat sem tagállamról tagállamra (2018. március 20-i Menci ítélet, C-524/15, EU:C:2018:197, 36. pont; 2021. szeptember 2-i LG és MH [Saját jövedelem tisztára mosása] ítélet, C-790/19, EU:C:2021:661, 80. pont], sem az uniós jog ellentétes rendelkezésének hiányában e jog egyik szabályozási területéről a másikra (lásd: 2022. március 22-i bpost ítélet, C-117/20, EU:C:2022:202, 35. pont).
- 60 A tényállás elbírálására kizárólagos hatáskörrel rendelkező előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita a jelen ítélet 52. pontjában említett 2018. augusztus 13-i határozat alapjául szolgáló tényállással azonos tényállásra vonatkozik-e.
- 61 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a szóban forgó két szabálysértési eljárás lényegében azonos tényállás kivizsgálására vonatkozott, különösen azok időbeli és térbeli kapcsolata folytán. Így a 2017. december 29-én lefolytatott ellenőrzés alapján az NK-hoz tartozó létesítményben négy működőképes szerencsejáték-automata volt elhelyezve, annak ellenére, hogy semmilyen engedélyt nem adtak ezek üzemeltetésére. Ilyen feltételek mellett az a körülmény, hogy az első szabálysértési eljárás keretében NK-t szerencsejáték-szervezőként először tiltott sorsjáték rendelkezésre bocsátása miatt vonták eljárás alá, majd a második szabálysértési eljárás keretében ilyen sorsjátékok lebonyolításáért, a jelen ítélet 59. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat alapján úgy tekinthető, mint amely nem befolyásolja az „ugyanazon jogsértés” fennállásának megállapítását.
- 62 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy az ugyanazon történeti tényálláson alapuló büntető jellegű szankció kiszabására irányuló eljárás lefolytatása a Charta 50. cikkében rögzített alapvető jog korlátozásának minősülhet.
- 63 Ugyanakkor a Charta 50. cikkében rögzített alapvető jog korlátozása a Charta 52. cikkének (1) bekezdése alapján igazolható (2022. március 22-i bpost ítélet, C-117/20, EU:C:2022:202, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 64 A Charta 52. cikke (1) bekezdésének első mondata szerint a Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. E bekezdés második mondata szerint az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.

- 65 A jelen ügyben először is, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság által indított, a 2018. augusztus 13-i és a 2018. november 30-i határozatot eredményező, és az eljárások halmozásához vezető mindkét eljárást törvény írta elő.
- 66 Másodsor, ami a Charta 50. cikkében rögzített alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartását illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az eljárások és a szankciók halmozásának lehetősége tiszteletben tartja a Charta 50. cikkének lényeges tartalmát, feltéve, hogy a nemzeti szabályozás nem teszi lehetővé, hogy ugyanazon tényállás miatt ugyanazon jogsértés címén vagy ugyanazon cél érdekében eljárást indítsanak és szankciót szabjanak ki, hanem kizárólag a különböző szabályozásokon alapuló eljárások és szankciók halmozására ad lehetőséget (2022. március 22-i bpost ítélet, C-117/20, EU:C:2022:202, 43. pont).
- 67 Márpedig a feldkirchi elsőfokú közigazgatási hatóság által indított, az eljárások halmozását eredményező két eljárás ugyanazt a célt követi, nevezetesen a játékautomatán játszható szerencsejátékok jogellenes rendelkezésre bocsátásának szankcionálását, és ugyanazon a szabályozáson alapul.
- 68 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Charta 50. cikkében rögzített *ne bis in idem* elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely személlyel szemben büntető jellegű szankciót szabnak ki valamely nemzeti jogszabály olyan rendelkezésének megsértése miatt, amely akadályozhatja a szolgáltatásnyújtás EUMSZ 56. cikk értelmében vett szabadságának gyakorlását, amennyiben e személy ügyében ugyanazon történeti tényállás alapján, e jogszabály valamely másik rendelkezésének megsértése miatt, bizonyításfelvételt is magában foglaló tárgyalást követően e személy felmentését kimondó és már jogerőssé vált bírósági határozatot hoztak.

A költségekről

- 69 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében rögzített *ne bis in idem* elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely személlyel szemben büntető jellegű szankciót szabnak ki valamely nemzeti jogszabály olyan rendelkezésének megsértése miatt, amely akadályozhatja a szolgáltatásnyújtás EUMSZ 56. cikk értelmében vett szabadságának gyakorlását, amennyiben e személy ügyében ugyanazon történeti tényállás alapján e jogszabály valamely másik rendelkezésének megsértése miatt, bizonyításfelvételt is magában foglaló tárgyalást követően e személy felmentését kimondó és már jogerőssé vált bírósági határozatot hoztak.

Aláírások